

аргументація східної та слов'янської основи, яка тісно пов'язана із народним побутом і культурою національних меншостей цього регіону. Ці фактори яскраво виражаються у народному мистецтві, зокрема у вишивці

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Герцег Н. Оксамитовий світ вишивки / Наталія Герцег. Київ : Техніка, – 2004. – 465 с.
2. Рідна Moda. Традиційний і сучасний український одяг для молоді та панства. Режим доступу: <http://www.ridnamoda.com.ua/?p=3953>
3. Українська вишивка. Режим доступу: <http://garbuz.org.ua/statti/vishivka/ukrayinska-vishivka.html>

*Інна Сербин
(Полтава, Україна)*

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО УКРАЇНСЬКУ ВИШИВКУ

Вишиванки завжди були нашим національним символом, нашою гордістю та автентичною ознакою. Однак, сьогодні навіть голлівудські зірки хочуть відчути себе частинкою України. Серед найновіших модних тенденцій – жовто-сині кольори, віночки і, звичайно, справжні українські вишиванки!

Актори та музиканти з'являються у вишиванках на вулицях, дизайнери використовують українські орнаменти у своїх колекціях. І все це не даремно, повірте!

Адже вишита українська сорочка – це не просто одяг, це справжній оберег. Ось вам кілька найцікавіших фактів про цей витвір мистецтва, які ви, можливо, не знали.

Перші вишивки на території слов'янських країн мали більш сакральний зміст і оберігали їх власників від зла. Саме тому сорочки оздоблювали візерунками на рукавах, комірах, подолі та всюди, де тіло було відкритим. Існували особливі оригінальні вишиванки для релігійних ритуалів та святкових подій. Навіть діткам при народженні дарували вишиту сорочку, аби та оберігала їх від

Виявляється вишиванки – один з найдавніших українських атрибутів. Геродот стверджував, що вишивкою був прикрашений одяг скіфів, які довгий час проживали на території України. Археологи знайшли на Черкащині зображення чоловіків, одягнених у щось дуже схоже на український національний костюм. Знахідка датувалась 6 ст. нашої ери. Такі ж сорочки приписувались трипільцям.

Сорочка завжди вишивалась жіночими руками, а тому несла сильний емоційний заряд, символізувала добро, любов і вірність. Давнє замовляння наших предків говорило: «Якою білою є сорочка на тілі, таким щоб і чоловік до жінки був». Саме тому дівчата повинні були вишити своєму нареченому вишиванку до весілля.

Про особливе значення чоловічої вишиванки, як символу кохання ходить ще одна легенда. Подейкують, що чумаки довіряли прання своєї сорочки тільки одній єдиній дівчині. Іншим до такого сакрального ритуалу

зась. Так чумак підтверджував вірність своїй коханій.

Першим модником, котрий поєднав вишиванку з буденним одягом став Іван Франко, котрий носив її під піджак і з сучасним вбранням. Саме у такому вигляді письменник зображений на 20-гривневій купюрі.

Кожен регіон України має свою особливу вишиванку, яка відрізняється від інших технікою та орнаментом. Для прикладу, гуцульські сорочки розшивалися геометричними фігурами та рослинними візерунками. А ось на Слобожанщині білими нитками зображали зазвичай тільки геометричні орнаменти. І якщо у Західній Україні вишиванки зазвичай майоріли різними барвами, то у деяких східних областях переважали всього кілька кольорів.

Першим ведучим, який з'явився у прямому ефірі у вишиванці став Андрій Шевченко. В такому вигляді в 2003 році він відкрив телемарафон «Ніч виборів» на «5 каналі». Згодом таку тенденцію підтримали й інші. Але це й не дивно, так урочисті події стали яскравішими.

Дуже багато орнаментів, що використовуються в оздобленні вишиванок, сягають своїм корінням до язичницьких часів. Наприклад, солярні знаки (або «громовий знак», «колесо Юпітера») пов'язані з язичницьким небесним божеством Родом.

Одним з найоригінальніших видів вишиванок вважають борщівську. Її особливість полягає в тому, що вона рясно розшита чорними нитками. Розповідають, що колись турки і татари знищили практично всіх місцевих чоловіків, тому жінки впродовж кількох поколінь вдягали саме такі сорочки. А у борщівському храмі знаходиться унікальна ікона, на якій зображена Марія, одягнута саме у таку вишиванку.

Орнаменти, якими прикрашають вишиванки стали настільки популярними, що тепер ними оздоблюють не тільки сорочки! Останнім часом в українців з'явився новий тренд – автовишиванка. Автомобілісти прикрашають свої транспортні засоби спеціальними наліпками. Для кожного замовника створюється особливий дизайн. Розробники розповідають, що «вишивані» наліпки замовляють не тільки власники авто, адже їх можна почепити на будь-яку рівну поверхню. До речі, популярністю вони користуються по всій Україні: тільки у Дніпропетровську таких машин вже налічується близько 150. Розповідають також, що замовлення на автовишиванки надходять і з інших країн: Німеччини, Австралії, Нової Зеландії! До речі, вишиванки одягли не тільки автівки. Домашні улюбленці теж підхопили патріотичну тематику. Чи то правильніше сказати, їх власники. Все більше котиків та собачок з'являються в інтернеті та на вулицях в українських національних костюмах. Знову ж таки, це дещо суперечливо, і комусь може не сподобатись. Та погодьтесь, що це виглядає мило. Традиційні орнаменти почали наносити вже й на тіло. Патріотичні татуювання сьогодні стали трендом №1 серед української молоді. Хтось вважає це неймовірно вдалим варіантом для такого рішення, а хтось називає це безглуздістю. Що ж, смаки у всіх різні. Так якщо вже говорити про татуювання, погодьтесь: такий малюнок виглядає куди краще і змістовніше, ніж безглузді фрази.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антонович С.А Декоративно-прикладне мистецтво / С.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1999. – 167 с.
2. Українське народознавство: Навчальний посібник / За ред. С.П. Павлюка, Г.Й. Горинь, Р.Ф. Кирчіва. – Львів: Фенікс, 1994. – 379 с.
3. <http://www.uamodna.com>

*Ірина Гезун
(Полтава, Україна)*

ВИШИВКА – ДУХОВНА І МАТЕРІАЛЬНА ЦІННІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

У невичерпній спадщині духовної культури нашого народу є особлива, винятково важлива її частина – вишивка. Вишивка – це духовний символ українського народу, рідного краю, батьківської оселі, тепла материнських рук. «І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала, І рушник вишиваний на щастя, на долю дала». Ці рядки відомої пісні на вірші видатного поета Андрія Малишка засвідчують, що на манівцях життя нашою супутницею є вишивка. Хрестик чи гладь, мереження чи вирізування на лляних, конопляних, бавовняних тканинах споконвіку милують око, радують душу, дають думу, дають працю рукам і думці.

Вишивка – поширений вид декоративного й ужиткового мистецтва. В якому узорі та зображення виконуються вручну, або способом на різних тканинах, шкірі, та інших матеріалах лляними, бавовняними, шовковими, вовняними нитками, а також бісером, коштовними камінцями тощо. Перші згадки про вишивку зустрічаються у давньогрецьких істориків, мабуть, ніколи не зможемо довідатись, хто і коли вперше втілював у вишивці красу природи, свої почуття, любов до рідної землі. Однією із причин цього є те, що тканини недовговічні, і наука позбавлена можливості точно визначити час виникнення цього виду мистецтва, тому ми змушені приймати на віру здогадки і припущення дослідників. Дані археологічних розкопок, свідчення літописців і нотатки мандрівників минулого дають змогу вважати, що початок мистецтва вишивання на території, яку займає сучасна Україна, сягає у глибину віків. Його розвиток триває з незапам'ятних часів і до наших днів. Він ніколи не переривався, оскільки вічною є духовність народу, його творчість, прагнення до найвищих вершин прекрасного.

Вишивка – класичний вид українського народного мистецтва, що розкриває невичерпне багатство творчих сил народу, вершину його мистецького хисту. Дивовижне багатство художньо-емоційних рішень української народної вишивки зумовлено тим, що вона широко виступає в різноманітних варіантах як прикраса тканин одягового, побутового, інтер'єрно-обрядового призначення.

Вишивка – це орнаментальна скарбниця колективного генія. В ній втілено чудеса народної вигадки, фантазії, геометризований метод зображення краси землі, природи, сонця, людини. Сучасна народна вишивка розвивається на основі традиційної спадщини минулого і досягнення